UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus xxvij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

Caſus xxvi.

Verit̃ vigeſimoſexto Utrũ ſit vſura in h̃ ↄtractu. Petrꝰ de furno mutuat Hẽrico d̃ puteo: ad inſtantiã eiꝰ cc. aureos: quibus emere volebat merces aut poſſeſſiões: h̃ pacto ꝙ Hẽricꝰ reddat ei capitale ⁊ lucꝝ qđ verĩſilr̃ erat facturus. Ad h̃ at̃ rñdet Archie. ij. ti. j. c. j. ⁊ Piſa. ti vſura p̃mo. Ray. Anto. de but. Hoſti. Inno. Jo. an. Joã. d̃ lig. Laurẽ. de ridol. ⁊ ſctũs Tho. ij. ij. q. lxxviij. ⁊ oẽs ↄcedũt: ꝙ licꝫ Petro accipe inteſſe dãni emergẽtꝭ p̃cipue s. Tho. qꝛ h̃ nõ ẽ vẽdere vſum pecunie: ſꝫ vitare damnũ. Idẽ Anto. de bu. i c. ſalubrit̃. extra d̃ vſu. ⁊ Ray. ⁊ Hoſti. ⁊ Inno. Sed q̃ntũ ad inteſſe lucri ceſſantꝭ ẽ magnũ dubiũ q̃buſdã. Nã Inno. extra de vſu. i c. fi. d̃r ꝙ eſt vſura. nec ſciret h̃ excuſare. Et idẽ d̃r Jo. an. ⁊ Joã. calđ. Rõ iſtoꝝ eſt: qꝛ pararet̃ via ad fenꝰ. Sed Hoſti. i eodẽ c. ſalubrit̃. tenet oppoſitũ. ⁊ idem Joã. d̃ lig. ⁊ dñs Anto. de but̃. Rõ iſtoꝝ ẽ. qꝛ ceſſante oĩ fraude videt̃ ille martinꝰ teneri petro ꝓ lucro qđ verĩſilr̃ erat facturꝰ Sed Laurẽ. de Ridol. d̃r ꝙ ante factũ oĩbus ꝓhibendũ eſt. ſed poſt in foro ↄſcie ſi nõ fuit fraus: nec accepit q̃s totũ lucrum ſed deduxit ꝑiculũ: nõ eſt cogendꝰ tal̃ reſtituere. Ego vero dico ꝙ ↄtractꝰ eſt licitꝰ: nec paraf̃ via ad fenꝰ: niſi volentibꝫ fenerari: q̃bꝫ etiã nõ paraf̃ via ad fenꝰ: ſed palliũ ad palliãdũ fenora. Sed nõ oꝑtet hac de cauſa tacere verĩtatẽ. Et hanc viam ſequunt̃ tres p̃dicti Piſanꝰ ⁊ Ray. ⁊ Guil. ⁊ Archie. q̃ lꝫ dicat h̃ nõ debere fieri: tñ i p̃dicto loco i. §. xxvi. vbi agit d̃ domo ⁊c. dicit h̃ eſſe licituꝫ. Sctũs Tho. aũt videt̃ eſſe ↄtrarꝰ. ſed loquit̃ qñ lucrũ nõ eſt certum. Siquis tamen ſic facit extra caſum neceſſitatis p̃cibꝫ amici ſm̃ Archie. ẽ vſurarius. qꝛ ↄuincit̃ ꝙ potiꝰ vellet mũtuare q̃ꝫ exponere pecuniã in mercãtijs. Sed h̃ intellige in foro ↄtẽtioſo. qꝛ in foro ↄſciẽtie ſtatur intentioni quã ſe d̃r habuiſſe.

Elice ↄcluſiones.

Prima. Caſus nõ eſt dubiꝰ in damno emergente.

Scđa. Silr̃ nõ eſt dubiũ poſt factũ ꝙ nõ ẽ q̃s cogendꝰ inuitꝰ reſtituere: etiãſi q̃d accepit ꝓ lucro ceſſante. qꝛ ꝑles ⁊ melioribus fundamẽtis h̃ ↄcedũt

Tertia. Añ factũ at̃ caſus eſt aliq̃bꝫ dubiꝰ i lucro ceſſante: ⁊ ſecuriꝰ ẽ tenere ꝙ nõ licꝫ. ſꝫ oppoſitũ ẽ verꝰ

Quarta. Qui ſic fac̃ extra neceſſitatẽ p̃ſumit̃ vſurarꝰ. ⁊ q̃ h̃ facit libent̃. i. qꝛ q̃ntũ eſt d̃ ſe ⁊ ꝓ ſua vtilitate manuali h̃ q̃ꝫ illud velit vere vſurarꝰ

Caſus xxvij.

Verit̃ vigeſimoſeptimo Utrꝫ ſit vſura d̃bitore exiſtẽte in mora recipe intereſſe. Ad h̃ dico ꝙ ſi intereſſe dãni emergẽtꝭ applicat̃ nõ tibi ſed tertio. vt qꝛ debitor nõ ſoluit tibi: oꝑtet te ſoluere vſuras alteri. ſic licꝫ ſm̃ oms doctores. extra de vſuris. i c. j. Similit̃ ſi applicat̃ tibi: puta qꝛ oportet te vendere rem viliori p̃cio: etiam licet: ſm̃ glo. in c. Conq̃ſtꝰ. ⁊ notat Inno. in ca. nauiganti. Imo etiã licet in lucro ceſſante: ſm̃ Archie. Qđ etiã ꝓbari põt ex ſupra allegatis. Ut vbi gr̃a. Uendidi tibi p̃dium: ⁊ nõ ſoluis in termino: ⁊ tamen fructus facis tuos: poſſum elapſo termino exigere vſuram ꝓ fructibꝫ: nõ vt vſuram: ſed vt intereſſe. argumentũ. xiiij. q. iiij. quoniã. Et eſt exp̃ſſe textus. C. de vſuris. l. vſuras. Etſi daretur mihi ipſa poſſeſſio in pignꝰ: licite ꝑcipem fructꝰ: cum al̃s eſſet vſura. Utrꝫ vero ante ipm ſolutionis terminũ poſſim accipe fructus: Solutio. Petrꝰ d̃ ancha. ⁊ Barto. dicũt ꝙ ſic: dummodo quãdo emptor ſoluit: tãtum det̃ ſibi de poſſeſſione pro rata: quantum ſoluit de p̃cio. quia nõ videtur equũ ꝙ ille fructꝰ ⁊ pecunias habeat. Sed theologi vt dicit Archiep̃us nõ approbant hoc. quia videnť illi fructus haberi ratione dilationis temporis: quod ſapit vſuram. extra de vſu. in ciuitate. Põt tñ inq̃t fieri pactũ in penã: ⁊ nõ in fraudem: ꝙ ſi infra certum terminũ nõ ſoluerit: fructꝰ amittat. Ego dicerẽ ꝙ venditor põt percipere fructꝰ qñ poſſeſſio eſt ſua: ⁊ non al̃s añ morã. i. ante terminũ ſolutiõis: niſi forte vẽdidiſſet p̃ncipaliter ad fuiendũ ani-

Hoſtiē. ꝛ Joan. de ligna. Sec⁹ aūt ſi res vſu ſuo ↄſumit̄. Et ſi q̄ras: quid ſit circa h̄ faciendū. Dico ꝙ ſubuenias ſi potes ſine lucro: ꝛ cū ſecuritate. Si ꝟo nō potes eme cū pacto de retrouēdendo: qꝛ licitū eſt ſm̄ Ray. ꝛ Piſa. et Hoſti. ꝛ Inno. in c. ad noſtrā. et ſm̄ m̄ltos doctores: vt notat An-to. de buť. extra ð in c. in dioceſi. Et hoc ſi fuit ſine fraude: q̄ ꝑſumit̄ ſi ꝑciuz ſit notabilr̄ modicū: aut ſi fiat cōditio ꝙ aliq̄d plus reddat̄. aut ſi emptoꝛ cōſueuit fe nerari. extra de pigno. illo vos. Sed ↄ. videt̄ ꝙ liceat. Nā ſic mutuādo fit qȯ vult charitas. Sol. Vex̄ eſt q̄dem mutuādo ſed nō ↄꝑdando vltra ſortē. Scdȯ. qꝛ ille volūtarie dat qȯ ſuū eſt. ſ. fruct⁹. Sol. Dat volūtarie eo modo q̄ q̄s voluntarie ꝓycit merces i mare ne ſubmergat̄. Iſte em̄ vult dare: qꝛ al's tu nō dares. Tertio Nam ibi eſt eq̄tas iuſticie. qꝛ vn⁹ pignoꝛ vtit̄ vt ali⁹ pecunia. Sol. Imo ñ eſt eq̄tas: ſed iniq̄tas. qꝛ vſus pignoꝛis aliquid valet ſeoꝛſum a pignoꝛe: nō aūt vſus pecunie. Elice igitur ↄcluſiones

Prima. Veſtimēta: iocalia: et om̄e qȯ vſu ſuo nō ↄſumit̄ in totū: hn̄t vſuz diſtinctū a re: et ↄſeq̄nter ꝑ vſu taliū aliq̄d licite ꝑcipit̄.

Secunda. Que ſuo vſu penit⁹ conſumunt̄: non habent vſum diſtinctū a re: nec ꝑ vſu eoꝝ licet aliq̄d accipe.

Tertia. Qui vtit̄ pignoꝛe cui⁹ vſus eſt cōſumptio: non tenet̄ aliquē fructū cōputare in ſoꝛtem.

Quarta. Secus ſi pignus vſu nō cōſumit̄. al's eſt vſura vel furtū.

Quinta. Excipit̄ qn̄ pign⁹ eſt tuū: ꝛ vt videt̄ ñ non eſt tuū: ſed tn̄ creditoꝛ iniuſte tenet aliq̄d tuū qȯ hr̄e nō potes.

Sexta. Contract⁹ emptionis cū pacto de retrouendēdo eſt licit⁹: ſi recta intētiōe fiat: vʒ ſ. vere emptoꝛ habeat intentionez emendi: et fruct⁹ oēs facit ſuos. de hoc tn̄ infra diffuſius.

Septima. Si aūt ibi ſit fraus: qꝛ. ſ. eſt pignoꝛatio: q̄uis inſtrumēta ſonent ꝙ ſit venditio: ſecus eſt.

Caſus trigeſimusprimus.

Queritur trigeſimoprio Utrū emens ꝑdium cum pacto retrouendēdi illud: ſi ſūma exhibita infra certū tp̄s reſtituat̄: poſſit inſtāte tali tp̄e ꝑcipere fructus ex tali re empta: Videt̄ em̄ ꝙ nō. Primo: quia Leuit. xxv. dr̄: ꝙ tales fruct⁹ i tali caſu ſunt computādi in ſoꝛtem. Ait em̄ ibi dn̄s. Si attenuat⁹ frater tuus vēdiderit poſſeſſiunculā ſuā / ꝛ voluerit ꝓxim⁹ ei⁹ poterit redimere. Et īde cōputabunt̄ fruct⁹ ex eo tp̄e quo vēdidit: et qȯ reſiduū eſt reddet emptoꝛi. Secūdo: qꝛ i tali ↄtractu vēditiōis nō transfert̄ dn̄ium in emptoꝛē. g̃ fructus ꝑcipit rei nō ſue. ꝛ ↄſeq̄nter tenet̄ reſtituere. Patet aūt an̄cedens Primo: qꝛ talis venditoꝛ nō habet liberā volūtatē vēdendi. Scdȯ: qꝛ nulla vēditio facta ſub cōditione eſt vera venditio ſm̄ iura: vt dicit̄. et ↄſ̄ter ꝑdicta vēditio deficit a rōne vere venditiōis. Tertio ꝑncipalr̄. qꝛ vt q̄dam referūt ſm̄ Hoſtien. ꝛ Joan. anð. in c. ad noſtrā. extra de emp. ꝛ ven. talis ↄtract⁹ ē inuēt⁹ ab vſurarijs ad palliandū vſuras. ideo cauēdus eſt. Quarto: qꝛ ſup̄ iſto cōtractu varie ſentiūt doctoꝛes ꝛ docti viri. g̃ ē dubi⁹. ꝛ ↄſ̄ter cauend⁹: ꝛ via tutioꝛ eligēda. iuxta notata ꝑ doctores i c. in ciuitate. extra de vſurʒ. Eſt etiam ad h̄ tex. extra ð ſpo. in c. iuuenis. Sed ↄ: qꝛ m̄lti viri doctiſſimi ꝛ ſc̄ti ↄſuluerūt in oppoſitū et q̄tidie ↄſulūt: eoꝙ h̄ fiat in fauoꝛē venditoꝛis ꝛ ñ emptoꝛʒ. Rn̄deo. Pro intellectu dicēdoꝝ ſciendū eſt Primo: ꝙ aliud ē loq̄ de aliq̄ re ſm̄ foꝝ ↄtērioſum in q̄ ſolū de exterioꝛibus iudicat̄ ſm̄ ꝓbata ꝛ allegata. Aliud loq̄ ſm̄ foꝝ ↄſcie: in q̄ iudicat̄ ſm̄ ea q̄ penitēs fatet̄: cui ꝑ ſe ꝛ ↄ ſe credēdū eſt. Multa g̃ ſunt q̄ in foro ↄtentioſo ↄtractū iſtū redderēt iniuſtū: vtputa ſi taliter emēs eſt aſſuet⁹ vſuris ꝛ hmōi: q̄ ſm̄ foꝝ ꝑnie nihil ad rē ꝑtinerēt. Sciendū eſt Scdȯ: ꝙ ea q̄ ad hunc cōtractū allegabo infra: oīa ſunt dicta ad ꝓpoſitū explicite ꝛ formalr̄: nō aūt cauilloſe tracta. Sciendū eſt Tertio: ꝙ q̄truoꝛ modis fit iſte ↄtus vere: ꝛ vno apparēter. Prīo fit ſic. Petr⁹ de furno emit ab Henrico de puteo fundū. b. valoꝛʒ floꝛenoꝝ mille: ꝑcio eodē qȯ iuſtū eſt. et eidem Henrico ſpondet ſe re-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN